

1355

Fora

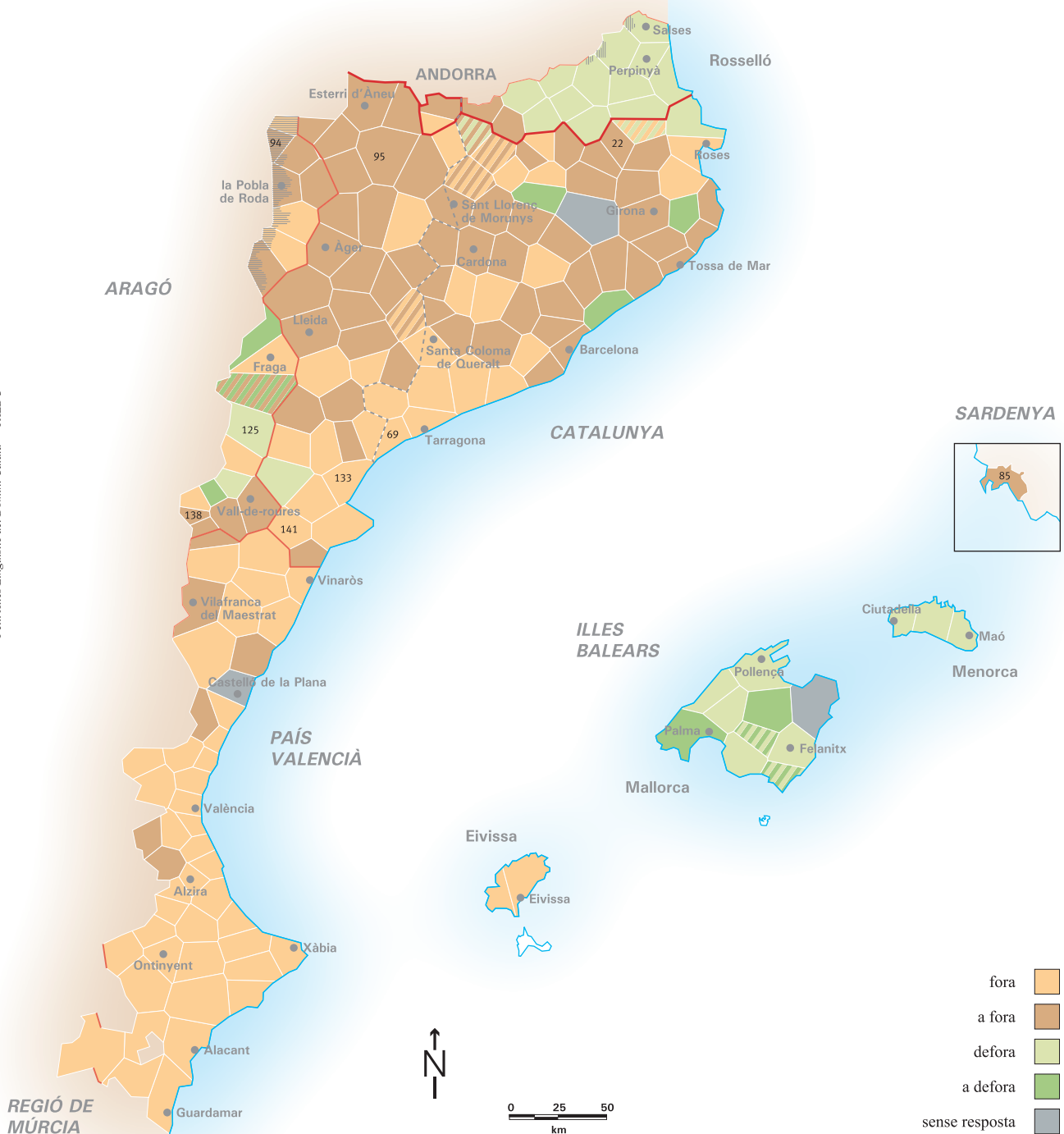
(ALDC, VIII, 1986. *Fora*)

Fora, “a l’exterior” (DIEC), oposat a *dins* o *dintre*, usat com a adverbi (“està *fora*”), preposició (“*fora* el calaix”) o locució prepositiva (“*fora* de la caixa”), és una var. de *fores*, del llat. FŌRAS ‘a fora’, que va substituir EXTRA, avui utilitzat en cat. com a cultisme (*extramurs*). En cat. ant. s’usava *fores* i *fors* (< FŌRIS, cf. fr. *hors*) al costat de *fora*, que va perdre la -s final probablement per analogia de duplicats com *sots/sot/sota*, *abans/avant*, *doncs/donc*, *llavors/llavò*, etc. (DECat). L’ús prepositiu es troba fossilitzat en mall. en les expressions *fora Mallorca* i *fora vila* ‘el camp’ (oposat al casc urbà). Aviat apareixen les formes

sintagmàtiques *fora de* 69, 133, 141, *a fora*, *a fora de* 22, 95, *afora* 94; *defora* (< *de fora* 125), *a defora*; *enfora* 138 (< *en fora*), que en mall. ha pres el sentit de ‘lluny’. L’alg. *a foras* 85 no és un descendent del llat. sinó que procedeix del contacte amb el sard.

Des d’un punt de vista territorial, *fora* predomina en val. i eiv. i *a fora* en el Principat, mentre que *defora* és propi del ross., el mall. i el men.

Són mots normatius *fora* i *defora* com a adverbis, des del DOrt, 1917; *a fora* i *fora de* com a locucions preposicionals, des del DG_I, 1932.

- fora
- a fora
- defora
- a defora
- sense resposta